

ACC. NR. 3249

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne & Blekinge* Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: *Östra stads* Adress: Stehag

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

1

Uppteckningen rör Väder och vind.

Köldperiod i slutet av april och början av maj. "Tre naddar före och tre efter".

Inte riktigt varmt förrän 27/5. Sen komma "4 och 20 näbbhunnar".

"Vi få ett fruktbart år", mente Dahlgrenskan i Allekärr 1867, "det är så mycket "rim" på träden i adventet".

De tolv juldagarna spå väder för de kommande 12 månaderna.

(Måns Jacobsson): "Dä kommer o stå på samma naile (nagel) mä väret nästa månad mä (om vintern 1924)."

Grön jul - vid påsk.

När snön fyker in, blir den inte gammal.

Ätte rim (rimfrost) kommer reign.

När tornsvalan kommer, ä det slut mä frost-

nätterna.

"Naddarna".

"Näbbhunnarna".

Rimfrost.

Juldagarna.

Jul - påsk.

Snön.

Rimfrost.

Tornsvalan.

Skriv endast på denna sida!

Bartolomeidagen kom ofta med storm, till fara för de då mognande vetefälten.

Bartolomeidage:

Gamle Vendel (Anders Persson) om åskan:

Åskan.

"Den kommer för det mesta från Eslehället (sydväst). Före "Larsmosse" (Larsmässedag 10/8) delar den se och går en del nörpå och en del sönerpå, men sen går den rakt över sjön."

(Johanna Johanson): "Det blir regn, för gö-

Göken.

gen seder o hackar".

(Johanna Helgesson): "När dimman ("togan")

Dimman.

går åt skou, kommer den igen med flou." - Det blir regn.

När svalorna sitta i rad å telefontrådarna

Svalorna.

så blir det grannt väder i fortsättningen.

Enl. N.Lundqvist var det 6 naddar i april

"Naddarna."

och 6 i maj. Man talade om "Wahlborg nadda". Wahlborgsafton 30/4.

Wahlborgsafton

Det ansågs vara "en god tya", om det då var kallt.

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: Adress: Stehag

Socken: Berättat av Gustaf Vilhelm Andersson Cronfeldt

Uppteckningsår: 1914. Född år 1864 i Munkarp

Hem.äg.

3

Uppteckningen rör Förebud.

Vid besök i prästgården 24/6 1914 berättar Cronfeldt:

När ryttare Boström skulle ut i Pommerska kriget och tog avsked av sin hustru, tillönskade denna honom Guds beskydd och uttalade sin förhoppning, att han oskadd måtte återvända till henne och barnen. "Nej, du skall inte vänta mig tillbaka", förklarade emellertid Boström. Han hade förkänsla av, att han ej mer skulle få återse de sina. Det fick han inte heller. Då efter någon tids förlopp det barn blivit fött, som hustrun vid avskedet bar under sitt hjärta, och då hon en natt varken sov eller var vaken, kom Boström och trädde i full mundering in i stugan - hon både såg honom och hörde hans steg - hon blev nu alldeles vaken. - Han gick bort till sängen och blev där stående och såg på henne under det han tyst plockade på täcket. Han gick därefter bort till

3249

4

vaggan och betraktade det lilla barnet en stund, och så avlägsnade han sig åter.

Tiden gick. Andra kommo tillbaka men ej Måns Boström. Han hade stupat.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
 Härad: Adress: Stehag
 Socken: Berättat av
 Uppteckningsår: Född år i

5

Uppteckningen rör Tecken och tydor.

Mycket rönnbär betyder sträng vinter -
 "mycken föda till fåglarna".

Rönnbär.

Do. om oxelbär.

Oxelbär.

(Aug. Svensson, Våghult, Kyrkhult 8/3 1922):

Nygifta.

De nygifta gävo akt på, vilken av dem, som somnade först den förs-
 ta natten. Han skulle först dö. Hans mor, död 1915, hade så fått
 veta, att hon skulle överleva sin man. Denne dog 1901.

Om hackspetten hackar hål på husen, bety-
 der det dödsfall. Modren hade fått trillingar. En hackspett ha-
 de redan hackat tre hål, och alla tre barnen dogo. Hackspetten
 ville knacka även ett fjärde hål. Fadern drev bort honom. Modern
 höll på att stryka med även hon, men blev räddad.

Hackspetten.

(G. Appelgren): Om en ljus fjäril är den
 första man ser, då bådär det ett ljust år.

Fjäril.

Sk. o Bl.
Oliva orbe.

Oppd. A. Helgers
3249
Ståberg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV 6

Finns det bara på himmelen så mycket blått Blått på him-
som till ett par sjömansbyxor, kan man vänta, att pågående regn melen.
snart ska vändas i torrevär.

När myggen om kvällen är blodtörstiga, Myggen.
det bådar vackert väder.

När sparrisen kommer, kommer näktergalen. Sparrisen.

Där Anders lägger sin hatt (snödriva), Anders.
där ligger den till Froenatt.

Om man nyser på fastande mage (en gång), Nysa.
det betyder förtret av ett eller annat slag, men nyser man två
gångar, betyder det ingenting.

Om katt springar över vägen - otur - fara Katt.
för olycka - man avvärjer det genom att spotta tre gånger.

Om katt hoppar upp i vagn - tur.
Om höns do. betyder otur - om höns dö be- Höns.
tyder olycka i familjen.

Om främmande katt kommer och vill stanna Katt.
i hemmet, betyder lycka.

(J. Westin, S. Sandby):

Se plon (plogen) drya (slåpa)
och stork flya

o föl ve höger sia

dä en go tya (tyda).

Far har spännt för plogen och ska ut och plöja, storken är kom-

Skriv endast på denna sida!

Ramsa.

3249

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

men och ger sig ut på grodfiske, det en eller annan vecka gamla
fölet springer vid moderns högra sida - det är goda tecken. - Skå-
nevår.

7

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
 Härad: Adress: Stehag
 Socken: Berättat av olika pers. se resp. uppt.
 Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Drömmar.

(Ida Holmqvist 6/8 1918): Min moster, Ingrid Mattson i Högsma i Glimåkra, har en son, Edvin. När denne var omkr. 10 år drömde han en natt, att han såg en gammal man, som, då han gick över en stätta, blev överfallen och dödad av en ung man. Drömmen gjorde på barnet ett så hemskt intryck, att det vaknade och började storgråta. Då modern frågade gossen, varför han grät, berättade han, vad han i drömmen hade sett. Någon dag senare anträffades gamle "Träsko Pären" liggande död vid en stätta i närheten av sitt hem. Det hette, att han fallit omkull och slagit ihjäl sig. Intet bevis förelåg, och vågade man för den skull ej uttala sina misstankar mot en närst. ung man, men åtskilligt tydde på, att barnets dröm hade en motsvarande verklighet.

(E. Magni 6/8 1918 efter fru Berg.): Det var strejk vid Olofsström i Jemshög 1917. En förman, Alfred Berg, ville ej

göra gemensam sak med de strejkande. Han drömde en natt, att han var ute och gick, mötte först ett fruntimmer i grön kofta och därefter en skjuts med av honom välkända hästar, och så att han såg några personer, som i ett buskage vid en bro lågo i försåt för honom, men som han undgick genom att slå in på en annan väg. Han talte om morgonen om sin dröm. Dagen efter inträffade mot drömmen svarande verklighet, och det blev känt, att personerna i buskaget verkligen gått ut för att passa på honom och överfalla honom.

(Dne efter Cronsjös eg. meddel.) - Cronsjö, kyrkoherde i Jemshög, låg en morgon vaken - dock enligt egna ord "dåsig". Han fick helt oförmodat höra en röst: "Om fredag skall du dö". Med ett mellanrum av ett par tre minuter upprepades samma ord. Följande fredag, det var om hösten och sedan kvällens mörker fallit på, blev det frågan om sockenbud till Boafall med synnerligen svår och backig väg - livsfarlig särskilt i mörka natten. C. hade ej kunnat undgå att tänka på den underliga "rösten", och tanken kom nu på honom, att det kanske kunde bli hans sista resa. Men att söka slippa ifrån resan ville eller kunde han ej. Han talade emellertid med skjutsbonden, att vad i mänsklig förmåga stöd skulle all försiktighet iakttagas. Resan gick lyckligt. Kyrkoherde C. ansåg själv, att "rösten" blivit hans räddning.

ACC. NR. 3249

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: St. o. Bl. Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

10

Uppteckningen rör Hö. - Hösta.

↳ Talgoxens kvitter om våren höres inte alltid med glädje. "Lidet hö, lidet hö", sjunger han. Det bådär dålig höskörd. / *afan*

Höstakaren, som slutar sitt dagsarbete, stryker lien med "strygplånen", innan kan svänger lien på axeln.

Talgoxen.

ACC. NR. 3249

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne & Hälsing* Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: Adress: Stehag

Socken: Berättat av 87-åriga, blinda A. Persson Holm

Uppteckningsår: 1/7 1924 Född år i

11

Uppteckningen rör Så - såning.

När man sår säd, bör man ha ett stycke
av julbrödet i lomman, för att det skall bli god skörd.

Julbröd.

Den, som sår hör, bör ha ren skjorta och
rena kläder, så blir det lite ogräs på höralammet.

Hörsådd.

Lin sås Carolinadagen. (Chronfeldt)

"Ida ville ja inte så korn", sa gamle Fy-
ringen, "om ja så finge säasän te skänks."

ACC. NR. 3249

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: Adress: Stehag

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

12

Uppteckningen rör Sjön.

När sjön "lagt sig" (frusit till), och vattnet sjunker, brister isen och uppstå rämnor av ofta väldig längd. Därvid uppstår ett egendomligt, långt utdraget ljud, (bölande, vrålande), som höres på långt håll. "Sjön kalvar", heter det i Stehag om Ringsjön.

Enligt min hustru lär man i Småland (Asa-trakten) om nämnda företeelse säga: "Sjön kimmar".

"Sjön blommar", heter det om sommaren, när vattnet på grund av de i otalig mängd florerande vattenorganismerna får ett grumligt utseende.